

**ІНСТИТУТ ФІЗИКИ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ**

Затверджую:

Директор Інституту фізики НАН України

Директор НАН України

ФІЗИКИ

[Signature] М.В. Бондар

Ідентифікаційний код
05417302

в серпні 2021 року

ПОЛОЖЕННЯ
про порядок вільного вибору вибірових дисциплін здобувачами
вищої освіти на третьому освітньо - науковому рівні
в Інституті фізики НАН України

Київ - 2021

1. Загальні положення

1.1. «Положення про порядок вільного вибору здобувачами вищої освіти на третьому освітньо-науковому рівні вибіркових дисциплін» (далі - Положення) Інституту фізики НАН України (далі - Інститут) розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту» (стаття 62, пункт 15) та визначає процедуру проведення та оформлення запису здобувачів вищої освіти на вивчення блоку вибіркових навчальних дисциплін, передбачених відповідною освітньо-науковою програмою, навчальними планами підготовки» відповідно до ліцензійних умов.

1.2. Дане Положення розроблено з метою конкретизації процедури формування переліку, вибору та подальшого вивчення здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін із циклу вибіркових для освітнього ступеню «доктор філософії».

1.3. Для планування та організації навчального процесу складається робочий навчальний план, який формується на підставі освітньо-наукової програми і навчального плану спеціальності «104 – Фізика та астрономія».

1.4. До переліку дисциплін входять нормативні дисципліни, які є обов'язковими для вивчення усіма здобувачами вищої освіти та вибіркові дисципліни, які здобувачі вищої освіти обирають самостійно.

1.5. Навчальні дисципліни за вибором здобувача вищої освіти - це дисципліни, які вводяться на другому курсі навчання в аспірантурі Інституту для ефективного використання можливостей Інституту з метою задоволення освітніх і кваліфікаційних потреб здобувачів вищої освіти, підвищення їх конкурентоспроможності та затребуваності на ринку праці тощо.

Вибіркові дисципліни освітньо-наукової підготовки надають можливість здійснення поглибленої підготовки за спеціальностями, що визначають характер майбутньої діяльності, сприяють академічній мобільності здобувача вищої освіти та його особистим інтересам.

1.6. Аспіранти обирають вибіркові дисципліни на весь період навчання.

1.7. Завідувач випускової кафедри, що пропонує вибіркові дисципліни, забезпечує підготовку робочих навчальних програм (силабусів) з дисциплін, методичних та організаційних матеріалів, необхідних для вивчення вибіркових дисциплін.

1.8. Перелік вибіркових дисциплін, обраних для навчання, може змінюватись для наступного набору аспірантів.

1.9. Вивчення вибіркових дисциплін аспірантами Інституту проводиться згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в Інституті фізики НАН України» та за затвердженим розкладом, навчальних занять.

2. Порядок реалізації вільного вибору вибіркових дисциплін

2.1. Право вибору надається усім здобувачам вищої освіти. Кількість вибіркових дисциплін, кількість годин на їх вивчення, форми контролю визначаються освітньо-науковою програмою Інституту, робочим навчальним планом спеціальностей, за якими навчається здобувач вищої освіти.

2.2. Обрання дисциплін здійснюється за заявою аспіранта (Додаток 1) на попередньому курсі навчання, а саме в кінці першого курсу аспірантури. Здобувачам надається можливість ознайомитися з переліком вибіркових навчальних дисциплін та навчальною програмою дисциплін для створення власної індивідуальної освітньої траєкторії здобувачем вищої освіти та для вивчення дисциплін на наступному другому курсі аспірантури.

Якщо неможливо сформувати збірну групу на вивчення навчальної дисципліни через малу кількість поданих заяв, тоді здобувач вищої освіти може обрати іншу пріоритетну дисципліну і, за бажанням, буде доєднаний до збірної групи, яка вивчатиме навчальну дисципліну.

Заяви з обраними вибірковими дисциплінами подаються здобувачами вищої освіти до науково-організаційної групи Інституту (до кінця травня поточного навчального року).

За бажанням здобувач вищої освіти має право обрати для вивчення навчальні дисципліни понад визначену кількість кредитів ЄКТС відповідного рівня вищої освіти і у

такому випадку він набуває статус вільного слухача. Усього за вільним вибором дисциплін передбачено 20 кредитів ЄКТС.

Обсяг вибірових навчальних дисциплін становить не менше 30 % від загальної кількості кредитів ЄКТС.

2.3. Здобувач вищої освіти, який з поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо), не визначився з вибіровими дисциплінами, має право визначитися протягом першого робочого тижня після того, як він з'явився на навчання.

2.4. Здобувач вищої освіти, який не визначився з переліком вибірових дисциплін та не подав заповнену заяву у визначені терміни, буде включений до групи для вивчення тих дисциплін, які визначить завідувач кафедри.

2.5. На обрані дисципліни готуються робочі навчальні плани (силабуси) і дисципліни включаються до розкладу занять.

2.6. Після формування груп з вивчення вибірових дисциплін, інформація про вибірові дисципліни вноситься до індивідуального плану аспіранта. З цього моменту вибірова дисципліна стає для здобувача вищої освіти обов'язковою.

2.7. Індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти розробляється на навчальний рік на підставі навчального плану і включає всі нормативні навчальні дисципліни та вибірові навчальні дисципліни, обрані здобувачем вищої освіти, з обов'язковим дотриманням нормативно встановлених термінів підготовки аспіранта.

3. Навчально-методичне забезпечення вибірових навчальних дисциплін

3.1 Викладання вибірових дисциплін є свідченням спроможності кафедри оперативно задовольнити потреби здобувачів вищої освіти для створення індивідуальної освітньої траєкторії навчання за спеціальностями.

3.2 Для забезпечення відповідності до сучасних вимог, перелік вибірових дисциплін може переглядатися та оновлюватися.

3.3 При розгляді змін до переліку вибірових дисциплін обов'язково аналізується забезпечення кафедри щодо можливості організації освітнього процесу високої якості. Основними критеріями є: кадрове забезпечення (науковий ступінь, вчене звання, підвищення кваліфікації, досвід викладання дисципліни, особистий рейтинг); навчально-методичне забезпечення (навчально- методичний комплекс, підручники, навчальні посібники, методичні рекомендації); матеріально-технічне забезпечення.

4. Процедура перезарахування кредитів

4.1 У разі поновлення здобувача вищої освіти перезарахування вибірових дисциплін проводиться завідувачем кафедри на підставі академічної довідки, наданої здобувачем вищої освіти в установленому порядку.

4.2 Перезарахування кредитів вибірових дисциплін проводиться за рахунок фактично вивчених дисциплін за умови однакової (або більшої) кількості кредитів.

4.3 Вчена рада Інституту може дозволити здобувачам вищої освіти - , учасникам програм академічної мобільності зараховувати вибірові дисципліни, які прослухані в іншому ВНЗ-партнері, але не передбачені навчальним планом спеціальності в Інституті.

Додаток 1 Зразок Заяви

Директору Інституту фізики НАН України
чл.-кор. НАН України Бондарю М.В.
аспіранта(ки) _____ курсу

(ПІБ)

ЗАЯВА

Прошу включити в мій навчальний план на другий рік навчання в аспірантурі п'ять обраних мною вибіркових дисциплін із нижченаведених дисциплін для вільного вибору:

№ п/п	Найменування дисципліни за вільним виборомаспіранта	ПІБ викладач дисципліни	Позначити п'ять обраних дисциплін
1	Наноструктури і нанотехнології	д.ф.-м.н., проф. Гайворонський В.Я.	
2	Біофізика: сучасний стан і проблеми	д.ф.-м.н., проф. Довбешко Г.І.	
3	Квантова і нелінійна оптика	д.ф.-м.н. Чумак О.О.	
4	Вибрані розділи оптичної фізики	д.ф.-м.н., проф. Васнецов М.В.	
5	Макроскопічна фізика рідинних кристалів	д.ф.-м.н. Пергаменщик В.М.	
6	Рідкокристалічне матеріалознавство: синтез, властивості, застосування	к.ф.-м.н. Арясова Н.С.	
7	Магнітні явища у твердих тілах і наноструктурах	д.ф.-м.н., проф., чл.- кор. НАНУ Рябченко С.М.	
8	Явища переносу в напівпровідникових гетероструктурах	д.ф.-м.н. Вайнберг В.В.	
9	Динамічна голографія і спектроскопія нелінійних ґраток	д.ф.-м.н. Бугайчук С.А.	
10	Субнаноматеріали: атомарні кластери	д.ф.-м.н. Дмитрук А.М.	
11	Сканувальна зондова наноінженерія та мікроскопія	к.ф.-м.н. Сененко А.І.	
12	Молекулярне моделювання у біофізиці	д.ф.-м.н. Єсилевський С.О.	
13	Коливальна спектроскопія біологічних молекул	к.ф.-м.н. Фесенко О.М.	
14	Фізичні основи плазмодинамічних систем	д.ф.-м.н., проф. Гончаров О.А.	

(дата)

(підпис)